

Počet zmínek: 1
Tištěná média: 1

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Tištěná média 1

Anglický lord, který se neubrání ženám

[zobrazit sken](#)

Tištěná média, Datum publikace: 01.04.2026 0:00, Datum importu: 01.04.2026 0:37, Zdroj: Vlasta, Autor: Blanka Kovaříková, Rubrika: retro, Strana: 30, Periodicita: Týdně, Vydavatel: VLTAVA LABE MEDIA, a.s., Země: CZ, AVE: 1 015 843 Kč, GRP: 1,4, OTS: 125 948, Prodaný náklad: 21 581, Tištěný náklad: 32 529, Čtenost: 125 948, Plocha: 197999 mm²

Jiří ADAMÍRA

Letos uplyne 100 let od narození Jiřího Adamíry

Druhého dubna uplyne sto let od narození jedinečného herce, mistra ironického humoru a sarkasmu. Na jevišti kouzlil svým pohybem, promylenými gesty i hlasem se zvláštními kovovými tóny. Nejvíc mu slušely role vladařů, detektivů, padouchů a tajemných špiónů.

V Dobrovici u Mladé Boleslavi se v rozmezí tří let narodili dva mimořádní herci – v roce 1926 Jiří Adamíra a v roce 1929 Marie Tomášová. Pracovně se však mýjeli a potkali se snad jen ve filmu Poslední vlak z roku 1982. Adamírova maminka se rozhodla v Dobrovici pouze porodit, protože tam měla své rodiče, a pak už se s manželem Vladimírem usadila v pražských Vršovicích, kdežto Tomášová zůstala v městečku po celé dětství.

Vladimír Adamíra pracoval jako matematický specialista v pojišťovnictví. Ve volném čase však rád kreslil a v mládí se o to pokoušel i jeho syn. Adamírovým se tři roky po Jirkovi narodila ještě Milada. O svém bratrovi říkala, že byl vždycky její ochránce, a měli se velmi rádi. Milada od 50. let pracovala jako vývojová návrhářka v ÚBOKu (Ústavu bytové a oděvní kultury) a podílela se mj.

na kolekci modelů pro EXPO 67 v Montrealu. Zachovala se fotografie, kde je zachycená s Jiřím, který EXPO také navštívil. Zatímco on možná jel soukromě, Milada tam doprovázela vybrané manekýnky a stihly si udělat i výlet mezi indiány, o čemž tehdy napsala článek do týdeníku Květy.

Společně na jednom patře

Jiří se protrápil středoškolskými studii za protektorátu, kdy se odmítal jako většina mladíků s vlasteneckým citěním učit němčinu. Mnohem víc ho bavil sport. Hrál závodně hokej, věnoval se i fotbalu a atletice. Výborně tancoval, velmi dobře zpíval a recitoval. V šestnácti mu otiskli v časopise jeho první povídku. V osmnácti letech, v roce 1944, se ocitl jako totálně nasazený v německém Hannoveru a zažil tam ničivé bombardování spojenců.

Nechybělo mnoho a přišel by o život.

Po válce, kdy ještě stále nevěděl, čím se bude živit, šel zkusit štěstí do amatérského Divadla mladých pionýrů na Senovážném náměstí. Začal tu hrát a poznal své budoucí kolegy – režiséra Jiřího Dalíka a herce Otto Šimánka a Jiřího Holého. V roce 1946 nastoupili všichni čtyři do Divadla pracujících ve Zlíně, kde teprve začal nabírat profesionální zkušenosti.

Jak to ve městě, kde už byl znárodněný Baťa a vše v politice i kultuře se prudce klonilo k levici, vypadalo, mi kdysi vyprávěla herečka Ljuba Benešová (1926–2018). Ohnivá, temperamentní černovláska původem z Moravy, která se posléze stala Adamírovou druhou ženou a matkou jeho syna Marka: „S herci vedení bývalého Bati uzavíralo týdenní smlouvy podobně jako s dělníky u pásu. Z ní se automaticky strhávala částka za nájem ve Společenském domě, kde jsme všichni bydleli v posledním patře. Měli jsme tam i zkušebnu, takže jsme spolu trávili čtyřicet hodin denně. Když jsem se chtěla v klidu učit roli, odešla jsem do lesa.

Ta pospolitost ale jinak vůbec nebyla marná, společně jsme třeba muzicírovali a zpívali lidové písničky.“ O hloupých a ideologicky poplatných hrách se raději příliš nezmiňovala, ale přiznala, že tehdy byli všichni mladí, zapálení a vstoupili

do komunistické strany. Adamíra i Ljuba z ní opět vystoupili v roce 1968.

Souboj o krásnou Ljubu

Jenže dřív, než stihl Adamíra poznat Ljubu, se do něj zamilovala Marie Černocká, velká divadelní fanynka ze zlínské podnikatelské rodiny. Otec vztahu nepřál, ale Jiří se s ní přesto oženil a nastěhoval si ji do Společenského domu. V srpnu 1951 se jim narodila dcera Kateřina. To už Adamíra sloužil dva roky na vojně v Praze v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého. Marie mezitím zažívala těžké časy – její rodiče pomáhali známým při útěku za hranice a skončili v kriminále.

Navíc Adamíra po vojně získal angažmá ve **Státním divadle** v **Ostravě** a jeho vztah k manželce, která zůstala ve Zlíně, pomalu vychládal.

Na podzim 1955 do ostravského souboru nastoupila i Ljuba Benešová a Josef Langmiller, za nějž byla v té době provdaná. Jenže ctižádostivý Adamíra se rozhodl, že bude o přízeň krásné Ljuby bojovat bez ohledu na to, že byl sám také ještě „tak trochu“ ženatý.

Bojovali s Langmilerem nakonec i pěstmi a Adamíra zvítězil. Jistě na tom, že mu Ljuba podlehla, měli zásluhu i partnerské role, které spolu hráli a do nichž oba vkládali silné emoce.

Jiskřilo to mezi nimi v Námluvách Pelopových i v Richardovi III. Vzali se v létě 1960, když už byla Ljuba těhotná a její maminka naléhala, aby se dítě narodilo do manželství.

Odchod do Prahy

Adamíra v ostravském divadle vydržel deset let a byl za příležitosti na tamní scéně vděčný. Tolik hlavních rolí by si stěží jinde zahrál, ale přesto se mu nelze divit, že v roce 1962 neodolal nabídce pražského Realistického divadla na Smíchově. Věděl, že zároveň s tím bude blízko barrandovským, dabingovým, televizním i rozhlasovým studiím a všude po něm také okamžitě sáhli. Ljuba svého muže k „Realistům“ následovala o dva roky později a uvedla se jako Lavinie v O’Neillově americké tragédii Smutek sluší Elektře. Také na Smíchově ji čekala řada rolí, v nichž se střetla na jevišti se svým mužem. Nejtřaskavější příležitostí se stala inscenace Hamleta v roce 1972 (to ale poněkud předbíháme dobu, kdy jejich manželství šlo ke konci), kde hrála Hamletovu matku. Adamíra ve svém Hamletovi dokázal vyjádřit pochmurnost doby, v níž inscenace vznikala. To byly jeho největší zbraně – lehkou ironií, skepsí a zároveň noblesou vzdoroval banalitě a hlouposti.

„Hrát s Jiřím ve dvojici, to nebyl žádný med. Nikdy jsme doma o práci nemluvili, střetli jsme se až na jevišti.

Jiří vždycky o své roli hodně přemýšlel a partner dopředu netušil, co přinese, s čím překvapí. Na zkoušky chodil dokonale připravený a soustředěný, náročný k sobě i druhým. Protihráči nezbyvalo než se mu přizpůsobit, a přitom ho přimět k tomu, aby vás také bral jako partnera.

Jinak se stalo, že vás doslova režíroval klidně i během představení,“ vyprávěla mi před lety Ljuba Benešová.

Herec šlechtic

Na Adamíru, kterého provázela pověst výborného herce, ale také charismatického muže, se těšily kolegyně v Realistickém divadle, stejně jako divačky. Herečka Eva Klepáčová, manželka Josefa Zímy, kdysi přiznala, že patřila k těm ženám, které se do něj zamilovaly. Zrovna tak si ho ale oblíbili i mnozí kolegové, mezi nimi Josef Vinklář, který s ním často hrál v divadle i ve filmu. Řekl o něm: „Jirka byl herec šlechtic, král ducha. Měl svoji vůni, zvláštní kouzlo, měl ohromný smysl pro ironii, přitom byl velice laskavý a hodný člověk. Byl neobyčejně vzdělaný, sečtělý a neskutečně přemýšlivý.“

Není divu, že Adamíru začali využívat filmaři a v roce 1964 ho Zbyněk Brynych obsadil do psychologického dramatu z protektorátu ... a pátý jezdec je Strach. Rok poté si zahrál gestapáka Brenského v Lustigově a Moskalýkově filmu Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou, který získal hlavní cenu na festivalu v Monte Carlu. Zajímavých rolí přibývalo, hodně jich nabízela Československá televize a Adamírovou doménou se staly především detektivky, ať už hrál kriminalistu, nebo zločince.

S Hanou protančil noci

Ljuba Benešová sice žila dál se svým mužem a vídala se s ním také v divadle, ale jejich vztah poznamenaly různé milostné avantýry, kterým se Jiří nedokázal ubránit. Ljuba byla velkorysá a snažila se je přehlížet. On sám o svém soukromí téměř nikdy nemluvil, ani v rozhovorech pro média, ani s kolegy. Režisér Jan Kačer se jednou zmínil, že o něm nevěděl ani to, že má dceru. Nejhůř odcizování rodičů snášel jejich syn Marek, který je měl oba rád. Ne zvolil si žádné umělecké povolání, ale vybral si medicínu a věnuje se kardiologii.

Již v roce 1965 jako dvacetiletá studentka DAMU navštívila poprvé Realistické divadlo Hana Maciuchová. O mnoho let později přiznala, že od té doby nevynechala jedinou příležitost, kdy mohla vidět Adamíru v nějaké inscenaci. A postupně s ním navázala kontakt. „Já jsem dokonce žárlila na kolegy v Realistickém divadle, že s ním mohou tak moc

hrát.

Protože byl skvělý! Úžasný, měl energii, kterou předával, mohli jste se mu dívat do očí," prohlásila.

Od roku 1972 již tvořili pár. Adamíra se rozvedl, ale s Hanou se nevzal. Spojovala je práce, láska k poezii (měli spolu pořady ve Viole, ale Jiří jí také sám psal verše), k hudbě (pořádali soukromé koncerty, protančili noci), k divadlu....

Profesor Higgins

V roce 1974 měl v Realistickém divadle premiéru Shawův Pygmalion a Adamíra hrál samozřejmě profesora Higginse, který učí Lízu, v podání Jorgy Kotrbové, nejen společenskému vystupování. S Jorgou jim to báječně ladilo a na jevišti je doplňovala Jiřina Štěpničková a Zdeněk Dítě. Pygmalion se stal repertoárovým hitem a v roce 1980, kdy se ještě stále hrál, se musely šít nové kostýmy, protože ty původní už byly na rozpadnutí.

Ve dnech Charty 77 se Adamíra přišel omluvit svému kamarádovi dramatikovi Pavlu Kohoutovi, že nemá odvahu se s ním nadále veřejně stýkat.

Hrozilo mu, že by přišel o práci. Kohout si ho však pro to nepřestal vážit. Oba se dožili listopadu 1989. Kohout se mohl vrátit z emigrace, Adamíra se stal členem činohry Národního divadla a začal učit na DAMU. Bohužel pro něj tyhle výzvy přišly pozdě, protože už se potýkal s vážnými zdravotními potížemi. Měl zánětlivé onemocnění kloubů a k němu se přidala rakovina. Nikdy si moc nestěžoval, s bolestí se pral potichu a sám. Dne 18. června v roce 1993 mu operovali páteř, 14. srpna zemřel. Bylo mu 67 let. Na pohřeb mu přišly obě jeho osudové ženy. Hana i Ljuba, ta ovšem stála skromně vzadu, stranou jakékoli mediální pozornosti. Ljuba zemřela v roce 2018 v 92 letech, Hana o tři roky později v 75 letech.

Rozhodl se, že bude o přízeň krásné Ljuby bojovat bez ohledu na to, že byl sám také ještě ženatý. On sám o svém soukromí téměř nikdy nemluvil, ani v rozhovorech pro média, ani s kolegy.

Autor fotografie: FOTO ARCHIV AUTORKY

Popis fotografie: 1 Se svou sestrou Miladou v roce 1967 v Montrealu. 2 Ljubu Benešovou přebral Adamíra Josefu Langmilerovi.

Autor fotografie:

Popis fotografie: 6 Ve hře Don Juan a jeho sluha (1971) se svou druhou ženou Ljubou Benešovou. 7 Jeho kolega z Realistického divadla Josef Vinklář si ho velmi vážil. 8 Ve filmu Hvězda s Jiřinou Štěpničkovou a Květou Fialovou. 9 V seriálu Byl jednou jeden dům s Otakarem Brouskem a Janou Šulcovou.

Autor fotografie:

Popis fotografie: 3 V poválečném filmu Vítězná křídla s Vlastou Fialovou, vpravo Jiří Adamíra. 4 V detektivce Svědectví mrtvých očí si zahrál manžela, milence a vraha. 5 V televizním filmu Studie jednoho strachu z roku 1967 s Irenou Kačírkovou.

Autor fotografie:

Popis fotografie: 10 Se svou životní partnerkou Hanou Maciuchovou. Jejich vztah trval celých dvacet dva let. 11 V roce 1984 ve filmu Poločas štěstí s Hanou Maciuchovou a Josefem Vinklářem.

Autor fotografie:

Popis fotografie: 12 V seriálu Dobrodružství kriminalistiky s Jiřím Orněstem. 13 V seriálu Panoptikum města pražského hrál policejního radu Korejse. Vpravo Karel Augusta.

Anglický lord, *který se neubráníl* ženám

*Letos uplyne **100 let**
od narození Jiřího Adamíry*

Druhého dubna uplyne sto let od narození jedinečného herce, mistra ironického humoru a sarkasmu. Na jevišti kouznil svým pohybem, promyšlenými gesty i hlasem se zvláštními kovovými tóny. Nejvíc mu slušely role vladařů, detektivů, padouchů a tajemných špiónů. TEXT BLANKA KOVAŘÍKOVÁ

V Dobručici u Mladé Boleslavi se v rozmezí tří let narodili dva mimořádní herci – v roce 1926

Jiří Adamíra a v roce 1929 Marie Tomášová. Pracovně se však mýjeli a potkali se snad jen ve filmu Poslední vlak z roku 1982. Adamírova maminka se rozhodla v Dobručici pouze porodit, protože tam měla své rodiče, a pak už se s manželem Vladimírem usadila v pražských Vršovicích, kdežto Tomášová zůstala v městečku po celé dětství. Vladimír Adamíra pracoval jako matematický specialista v pojišťovnictví. Ve volném

indiány, o čemž tehdy napsala článek do týdeníku Květy.

Společně na jednom patře

Jiří se protrápil středoškolskými studii za protektorátu, kdy se odmítal jako většina mladíků s vlasteneckým cítěním učit němčinu. Mnohem víc ho bavil sport. Hrál závodně hokej, věnoval se i fotbalu a atletice. Výborně tancoval, velmi dobře zpíval a recitoval. V šestnácti mu otiskli v časopise jeho první povídku. V osmnácti letech, v roce 1944, se ocitl jako totálně nasazený v německém Hannoveru a zažil tam ničivé bombardování spojenců.

Benešová (1926–2018). Ohnivá, temperamentní černovláska původem z Moravy, která se posléze stala Adamírovou druhou ženou a matkou jeho syna Marka: „S herci vedení bývalého Bati uzavíralo týdenní smlouvy podobně jako s dělníky u pásu. Z ní se automaticky strhávala částka za nájem ve Společenském domě, kde jsme všichni bydleli v posledním patře. Měli jsme tam i zkušebnu, takže jsme spolu trávili čtyřicet hodin denně. Když jsem se chtěla v klidu učit roli, odešla jsem do lesa. Ta pospolitost ale jinak vůbec nebyla marná, společně jsme třeba muzicírovali a zpívali lidové písničky.“ O hloupých a ideologicky poplatných hrách se raději přiliš nezmiňovala, ale přiznala, že tehdy byli všichni mladí, zapálení a vstoupili do komunistické strany. Adamíra i Ljuba z ní opět vystoupili v roce 1968.

Souboj o krásnou Ljubu

Jenže dřív, než stihl Adamíra poznat Ljubu, se do něj zamilovala Marie Černočká, velká divadelní fanynka ze zlínského podnikatelské rodiny. Otec vztahu nepřál, ale Jiří se s ní přesto oženil a nastěhoval si ji do Společenského

domu. V srpnu 1951 se jim narodila dcera Kateřina. To už Adamíra sloužil dva roky na vojně v Praze v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého. Marie mezitím zažívala těžké časy – její rodiče pomáhali známým při útěku za hranice a skončili v kriminále. Navíc Adamíra po vojně získal angažmá ve Státním divadle v Ostravě a jeho vztah k manželce, která zůstala ve Zlíně, pomalu vychládal. Na podzim 1955 do ostravského souboru nastoupila i Ljuba Benešová a Josef Langmiller, za nějž byla v té době provdáná. Jenže ctižádostivý Adamíra se rozhodl, že bude o přízeň krásné Ljuby bojovat bez ohledu na to, že byl sám také

Rozhodl se, že bude o přízeň krásné Ljuby bojovat bez ohledu na to, že byl sám také ještě ženatý.

čase však rád kreslil a v mládí se o to koušel i jeho syn. Adamírovým se tři roky po Jirkovi narodila ještě Milada. O svém bratrovi říkala, že byl vždycky její ochránce, a měli se velmi rádi. Milada od 50. let pracovala jako vývojová návrhářka v ÚBOKU (Ústavu bytové a oděvní kultury) a podílela se mj. na kolekci modelů pro EXPO 67 v Montrealu. Zachovala se fotografie, kde je zachycená s Jiřím, který EXPO také navštívil. Zatímco on možná jel soukromě, Milada tam doprovázela vybrané manekýnky a stihly si udělat i výlet mezi

Nechybělo mnoho a přišel by o život.

Po válce, kdy ještě stále nevěděl, čím se bude živit, šel zkusit štěstí do amatérského Divadla mladých pionýrů na Senovázném náměstí. Začal tu hrát a poznal své budoucí kolegy – režiséra Jiřího Dalíka a herce Otto Šimánka a Jiřího Holého. V roce 1946 nastoupili všichni čtyři do Divadla pracujících ve Zlíně, kde teprve začal nabírat profesionální zkušenosti. Jak to ve městě, kde už byl znárodněný Baťa a vše v politice i kultuře se prude klonilo k levici, vypadalo, mi kdysi vyprávěla herečka Ljuba

1 Se svou sestrou Miladou v roce 1967 v Montrealu. 2 Ljubu Benešovou přebíral Adamíra Josef Langmillerovi.

2

3 V poválečném filmu Vítězná křídla s Vlastou Fialovou, vpravo Jiří Adamíra.
4 V detektivce Svědectví mrtvých očí si zahrál manžela, milence a vraha. 5 V televizním filmu Studie jednoho strachu z roku 1967 s Irenou Kačírkovou.

6 Ve hře Don Juan a jeho sluha (1971) se svou druhou ženou Ljubou Benešovou.
7 Jeho kolega z Realistického divadla Josef Vinklář si ho velmi váží.
8 Ve filmu Hvězda s Jiřinou Štěpničkovou a Květou Fialovou.
9 V seriálu Byl jednou jeden dům s Otakarem Brouskem a Janou Šulcovou.

ještě „tak trochu“ ženatý. Bojovali s Langmilerem nakonec i pěstmi a Adamíra zvítězil. Jistě na tom, že mu Ljuba podlehla, měli zásluhu i partnerské role, které spolu hráli a do nichž oba vkládali silné emoce. Jiskřilo to mezi nimi v Námlových Pelopových i v Richardovi III. Vzali se v létě 1960, když už byla Ljuba těhotná a její maminka naléhala, aby se dítě narodilo do manželství.

Odechod do Prahy

Adamíra v ostravském divadle vydržel deset let a byl za příležitosti na tamní scéně vděčný. Tolik hlavních rolí by si stěží jinde zahrál, ale přesto se mu nelze divit, že v roce 1962 neodolal nabídce pražského Realistického divadla na Smíchově. Věděl, že zároveň s tím bude blízko barrandovským, dabingovým, televizním i rozhlasovým studiím a všude po něm také okamžitě sáhli. Ljuba svého muže k „Realistům“ následovala o dva roky později a uvedla se jako Lavinie v O'Neillově americké tragédii Smutek slušší Elektře. Také na Smíchově ji čekala řada rolí, v nichž se střetla na jevišti se svým mužem. Nejtřaskavější příležitostí se stala inscenace Hamleta v roce 1972 (to ale poněkud

předbíháme dobu, kdy jejich manželství spělo ke konci), kde hrála Hamletovu matku. Adamíra ve svém Hamletovi dokázal vyjádřit pochmurnost doby, v níž inscenace vznikala. To byly jeho největší zbraně – lehkou ironií, skepsí a zároveň noblesou vzdoroval banalitě a hlouposti.

„Hrát s Jiřím ve dvojici, to nebyl žádný med. Nikdy jsme doma o práci nemluvili, střetli jsme se až na jevišti. Jiří vždycky o své roli hodně přemýšlel a partner dopředu netušil, co přinese, s čím překvapí. Na zkoušky chodil dokonale připravený a soustředěný, náročný k sobě i druhým. Protihráči nezbyvalo než se mu přizpůsobit, a přitom ho přimět k tomu, aby vás také bral jako partnera. Jinak se stalo, že vás

doslova režíroval klidně i během představení,“ vyprávěla mi před lety Ljuba Benešová.

Herec šlechtic

Na Adamíru, kterého provázela pověst výborného herece, ale také charismatického muže, se těšily kolegyně v Realistickém divadle, stejně jako diváčky. Herečka Eva Klepáčová, manželka Josefa Zímy, kdysi přiznala, že patřila k těm ženám, které se do něj zamilovaly. Zrovna tak si ho ale oblíbili i mnozí kolegové, mezi nimi Josef Vinklář, který s ním často hrál v divadle i ve filmu. Řekl o něm: „Jirka byl herec šlechtic, král ducha. Měl svoji vůni, zvláštní kouzlo, měl ohromný smysl pro ironii, přitom byl velice laskavý

a hodný člověk. Byl neobyčejně vzdělaný, sečtělý a neskutečně přemýšlivý.“

Není divu, že Adamíru začali využívat filmaři a v roce 1964 ho Zbyněk Brynych obsadil do psychologického dramatu z protektorátu ... a pátý jezdec je Strach. Rok poté si zahrál gestapáka Brenského v Lustigově a Moskalykově filmu Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou, který získal hlavní cenu na festivalu v Monte Carlu. Zajímavých rolí přibývalo, hodně jich nabízel Československá televize a Adamírovou doménou se staly

především detektivky, ať už hrál kriminalistu, nebo zločince.

S Hanou protančil noci

Ljuba Benešová sice žila dál se svým mužem a vídala se s ním také v divadle, ale jejich vztah poznamenaly různé milostné avantýry, kterým se Jiří nedokázal ubránit. Ljuba byla velkorysá a snažila se je přehlížet. On sám o svém soukromí téměř nikdy nemluvil, ani v rozhovorech pro média, ani s kolegy. Režisér Jan Kačer

10 Se svou životní partnerkou Hanou Maciuchovou. Jejich vztah trval celých dvacet dva let.
11 V roce 1984 ve filmu Počas štěstí s Hanou Maciuchovou a Josefem Vinklářem.

On sám o svém soukromí téměř nikdy nemluvil, ani v rozhovorech pro média, ani s kolegy.

12

12 V seriálu Dobrodružství kriminalistiky s Jiřím Ornestem.
13 V seriálu Panoptikum města pražského hrál policejního radu Korejse. Vpravo Karel Augusta.

se jednou zmínil, že o něm nevěděl ani to, že má dceru. Největší odcizování rodičů snášel jejich syn Marek, který je měl oba rád. Ne zvolil si žádné umělecké povolání, ale vybral si medicínu a věnuje se kardiologii.

Již v roce 1965 jako dvacetiletá studentka DAMU navštívila poprvé Realistické divadlo Hana Maciuchová. O mnoho let později přiznala, že od té doby nevynechala jedinou příležitost, kdy mohla vidět Adamíru v nějaké inscenaci. A postupně s ním navázala kontakt. „Já jsem dokonce zárlila na kolegy v Realistickém divadle, že s ním mohou tak moc hrát. Protože byl skvělý! Úžasný, měl energii, kterou předával, mohli jste se mu dívat do očí,“ prohlásila. Od roku 1972 již tvořili pár. Adamíra se rozvedl, ale s Hanou se ne vzali. Spojovala je práce, láska k poezii (měli spolu pořady ve Viole, ale Jiří jí také sám psal verše), k hudbě (pořádali soukromé koncerty, protančili noci), k divadlu....

Professor Higgins

V roce 1974 měl v Realistickém divadle premiéru Shawův Pygmalion a Adamíra hrál samozřejmě profesora Higginse, který učí Lízu, v podání Jorgy Kotrbové, nejen společenskému vystupování. S Jorgou jim to báječně ladilo a na jevišti je doplňovala Jiřina Štěpničková a Zdeněk Dítě. Pygmalion se stal repertoárovým hitem

a v roce 1980, kdy se ještě stále hrál, se musely šít nové kostýmy, protože ty původní už byly na rozpadnutí.

Ve dnech Charty 77 se Adamíra přišel omluvit svému kamarádovi dramatikovi Pavlu Kohoutovi, že nemá odvalu se s ním nadále veřejně stýkat. Hrozilo mu, že by přišel o práci. Kohout si ho však pro to nepřestal vážit. Oba se dožili listopadu 1989. Kohout se mohl vrátit z emigrace, Adamíra se stal členem činnosti Národního divadla a začal učit na DAMU. Bohužel pro něj tyhle výzvy přišly pozdě, protože už se potýkal s vážnými zdravotními potížemi. Měl zánětlivé onemocnění kloubů a k němu se přidala rakovina. Nikdy si moc nestěžoval, s bolestí se pral potichu a sám. Dne 18. června v roce 1993 mu operovali páteř, 14. srpna zemřel. Bylo mu 67 let. Na pohřeb mu přišly obě jeho osudové ženy. Hana i Ljuba, ta ovšem stála skromně vzadu, stranou jakékoli mediální pozornosti. Ljuba zemřela v roce 2018 v 92 letech, Hana o tři roky později v 75 letech. ●

14/2026

vlasta

TV

program
uvnitř
od 6. 4.
do 12. 4.

TÉMA

**Do práce
po (i na)
mateřské**
Co mámám
malých dětí
usnadňuje život
a pomáhá
skloubit rodinu
a kariéru

*Lenošit
povoleno*

JARNÍ ÚNAVU
SI UŽIJTE V KŘESLE
NA SLUNCI A BEZ
VÝČITEK

**NEMUSÍTE
STIHNOUT
VŠECHNO**

ROZHOVOR

Jana Stryková

Je krásné mít kolem sebe ženy, se
kterými si můžete říct, že život není
reklama na štěstí. Že se taky nedaří.

**HODOVÁNÍ
s vejci**

SEKANÁ, SALÁT, POLÉVKA,
POMAZÁNKA, OMÁČKA,
ASPIK I KOLÁČKY
+ SUPER BENEDIKT

Anglický lord, *který se neubráníl* ženám

Letos uplyne **100 let**
od narození Jiřího Adamíry

Jiří ADAMÍRA

Druhého dubna uplyne sto let od narození jedinečného herce, mistra ironického humoru a sarkasmu. Na jevišti kouzlil svým pohybem, promyšlenými gesty i hlasem se zvláštními kovovými tóny. Nejvíc mu slušely role vladařů, detektivů, padouchů a tajemných špiónů. TEXT BLANKA KOVAŘÍKOVÁ

V Dobrovici u Mladé Boleslavi se v rozmezí tří let narodili dva mimořádní herci – v roce 1926 Jiří Adamíra a v roce 1929 Marie Tomášová. Pracovně se však měli a potkali se snad jen ve filmu *Poslední vlak* z roku 1982. Adamírova maminka se rozhodla v Dobrovici pouze porodit, protože tam měla své rodiče, a pak už se s manželem Vladimírem usadila v pražských Vršovicích, kdežto Tomášová zůstala v městečku po celé dětství. Vladimír Adamíra pracoval jako matematický specialista v pojišťovnictví. Ve volném

indiány, o čemž tehdy napsala článek do týdeníku *Květy*.

Společně na jednom patře

Jiří se protřápl středoškolými studii za protektorátu, kdy se odmítal jako většina mladíků s vlasteneckým cítěním učit němčinu. Mnohem více ho bavil sport. Hrál závodně hokej, věnoval se i fotbalu a atletice. Výborně tancoval, velmi dobře zpíval a recitoval. V šestnácti mu otiskli v časopise jeho první povídku. V osmnácti letech, v roce 1944, se ocitl jako tofálně nasazený v německém Hannoveru a zažil tam ničivé bombardování spojenců.

Benešová (1926–2018). Ohnivá, temperamentní černovláska původem z Moravy, která se posléze stala Adamírovou druhou ženou a matkou jeho syna Marka: „S herci vedení bývalého Bati uzavíralo týdenní smlouvy podobně jako s dělníky u pásu. Z ní se automaticky strhávala částka za nájem ve Společenském domě, kde jsme všichni bydleli v posledním patře. Měli jsme tam i zkušebnu, takže jsme spolu trávili čtyřicet hodin denně. Když jsem se chtěla v klidu učit roli, odešla jsem do lesa. Ta pospolitost ale jinak vůbec nebyla marná, společně jsme třeba muzicírovali a zpívali lidové písničky.“ O hloupých a ideologicky poplatných hrách se raději příliš nezmiňovala, ale přiznala, že tehdy byli všichni mladí, zapálení a vstoupili do komunistické strany. Adamíra i Ljuba z ní opět vystoupili v roce 1968.

domu. V srpnu 1951 se jim narodila dcera Kateřina. To už Adamíra sloužil dva roky na vojně v Praze v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého. Marie mezitím zažívala těžké časy – její rodiče pomáhali známým při útěku za hranice a skončili v kriminále. Navíc Adamíra po vojně získal angažmá ve Státním divadle v Ostravě a jeho vztah k manželce, která zůstala ve Zlíně, pomalu vychlázal. Na podzim 1955 do ostravského souboru nastoupila i Ljuba Benešová a Josef Langmiller, za nějž byla v té době provdaná. Jenže ctižádostivý Adamíra se rozhodl, že bude o přízeň krásné Ljuby bojovat bez ohledu na to, že byl sám také

Rozhodl se, že bude o přízeň krásné Ljuby bojovat bez ohledu na to, že byl sám také ještě ženatý.

ease však rád kreslil a v mládí se o to pokoušel i jeho syn. Adamírovým se tři roky po Jirkovi narodila ještě Milada. O svém bratrovi říkala, že byl vždycky její ochránce, a měli se velmi rádi. Milada od 50. let pracovala jako vývojová návrhářka v ÚBOKu (Ústavu bytové a oděvní kultury) a podílela se mj. na kolekci modelů pro EXPO 67 v Montrealu. Zachovala se fotografie, kde je zachycená s Jiřím, který EXPO také navštívil. Zatímco on možná šel soukromě, Milada tam doprovázela vybrané manekýnky a stihly si udělat i výlet mezi

Nechybělo mnoho a přišel by o život.

Po válce, kdy ještě stále nevěděl, čím se bude žít, šel zkusit štěstí do amatérského Divadla mladých pionýrů na Senovážném náměstí. Začal tu hrát a poznal své budoucí kolegy – režiséra Jiřího Dalíka a herce Otto Šimánka a Jiřího Holého. V roce 1946 nastoupili všichni čtyři do Divadla pracujících ve Zlíně, kde teprve začal nabírat profesionální zkušenosti. Jak to ve městě, kde už byl znárodněný Baťa a vše v politice i kultuře se prude klonilo k levici, vypadalo, mi kdysi vyprávěla herečka Ljuba

Souboj o krásnou Ljubu

Jenže dřív, než stihl Adamíra poznat Ljubu, se do něj zamilovala Marie Černočká, velká divadelní fanynka ze zlínského podnikatelské rodiny. Otec vztahu nepfál, ale Jiří se s ní přesto oženil a nastěhoval si ji do Společenského

1 Se svou sestrou Miladou v roce 1967 v Montrealu. 2 Ljubu Benešovou přebíral Adamíra Josef Langmillerovi.

2

3 V poválečném filmu *Vítězná křídla* s Vlastou Fialovou, vpravo Jiří Adamíra. 4 V detektivce *Svědectví mrtvých očí* si zahrál manžela, milence a vraha. 5 V televizním filmu *Studie jednoho strachu* z roku 1967 s Irenou Kačírkovou.

6 Ve hře *Don Juan a jeho sluha* (1971) se svou druhou ženou Ljubou Benešovou. 7 Jeho kolega z Realistického divadla Josef Vinklář si ho velmi vážil. 8 Ve filmu *Hvězda* s Jiřinou Štěpničkovou a Květou Fialovou. 9 V seriálu *Byl jednou jeden dům* s Otakarem Brouskem a Janou Šulcovou.

ještě „tak trochu“ ženatý. Bojovali s Langmilerem nakonec i pěsmí a Adamíra zvítězil. Jistě na tom, že mu Ljuba podlehla, měli zásluhu i partnerské role, které spolu hráli a do nichž oba vkládali silné emoce. Jiskřilo to mezi nimi v *Námluvách Pelopových* i v *Richardovi III.* Vzali se v létě 1960, když už byla Ljuba těhotná a její maminka naléhala, aby se dítě narodilo do manželství.

Odhod do Prahy

Adamíra v ostravském divadle vydržel deset let a byl za příležitosti na tamní scéně vděčný. Tolik hlavních rolí by si stěží jinde zahrál, ale přesto se mu nelze divit, že v roce 1962 neodolal nabídce pražského Realistického divadla na Smíchově. Věděl, že zároveň s tím bude blízko barrandovským, dabingovým, televizním i rozhlasovým studiím a všude po něm také okamžitě sáhli. Ljuba svého muže k „Realistům“ následovala o dva roky později a uvedla se jako Lavinie v *O' Neillově americké tragédii Smutek slusí Elektře*. Také na Smíchově ji čekala řada rolí, v nichž se střetla na jevišti se svým mužem. Nejtráskavější příležitostí se stala inscenace *Hamleta* v roce 1972 (to ale poněkud

předbíháme dobu, kdy jejich manželství šlo ke konci), kde hrála *Hamletovu* matku. Adamíra ve svém *Hamletovi* dokázal vyjádřit pochmurnost doby, v níž inscenace vznikala. To byly jeho největší zbraně – lehkou ironií, skepsí a zároveň noblesou vzdoroval banalitě a hlouposti.

„Hrát s Jiřím ve dvojici, to nebyl žádný med. Nikdy jsme doma o práci nemluvili, stfeti jsme se až na jevišti. Jiří vždycky o své roli hodně přemýšlel a partner dopředu netušil, co přinese, s čím překvapí. Na zkoušky chodil dokonale připravený a soustředěný, náročný k sobě i druhým. Protihráči nezbyvalo než se mu přizpůsobit, a přitom ho přimět k tomu, aby vás také bral jako partnera. Jinak se stalo, že vás

doslova režíroval klidně i během představení,“ vyprávěla mi před lety Ljuba Benešová.

Herec šlechtic

Na Adamíru, kterého provázela pověst výborného herce, ale také charismatičtějšího muže, se těšily kolegyně v Realistickém divadle, stejně jako divačky. Herečka Eva Klepáčová, manželka Josefa Zímy, kdysi přiznala, že patřila k těm ženám, které se do něj zamilovaly. Zrovna tak si ho ale oblíbili i mnozí kolegové, mezi nimi Josef Vinklář, který s ním často hrál v divadle i ve filmu. Řekl o něm: „Jirka byl herec šlechtic, král ducha. Měl svoji vůni, zvláštní kouzlo, měl ohromný smysl pro ironii, přitom byl velice laskavý

a hodný člověk. Byl neobyčejně vzdělaný, seštelý a neskutečně přemýšlivý."

Není divu, že Adamíru začali využívat filmaři a v roce 1964 ho Zbyněk Brynych obsadil do psychologického dramatu z protektorátu ... a pátý jezdec ze Strach. Rok poté si zahrál gestapáka Brenského v Lustigově a Moskalykové filmu Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou, který získal hlavní cenu na festivalu v Monte Carlu. Zajímavých rolí přibývalo, hodně jich nabízela Československá televize a Adamírovou doménou se staly

především detektivky, ať už hrál kriminalistu, nebo zločince.

S Hanou protančil noci

Ljuba Benešová sice žila dál se svým mužem a vídala se s ním také v divadle, ale jejich vztah poznamenaly různé milostné avantýry, kterým se Jiří nedokázal ubránit. Ljuba byla velkorysá a snažila se je přehlížet. On sám o svém soukromí téměř nikdy nemluvil, ani v rozhovorech pro média, ani s kolegy. Režisér Jan Kačer

10 Se svou životní partnerkou Hanou Maciuchovou. Jejich vztah trval celých dvacet dva let. 11 V roce 1984 ve filmu Poločas štěstí s Hanou Maciuchovou a Josefem Vinklářem.

On sám o svém soukromí téměř nikdy nemluvil, ani v rozhovorech pro média, ani s kolegy.

12 V seriálu Dobrodružství kriminalistiky s Jiřím Ornestem. 13 V seriálu Panoptikum města pražského hrál policejního radu Korejse. Vpravo Karel Augusta.

se jednou zmínil, že o něm nevěděl ani to, že má dceru. Nejhůř odcizování rodičů snášel jejich syn Marek, který je měl oba rád. Nezvůli si žádné umělecké povolání, ale vybral si medicínu a věnuje se kardiologii.

Již v roce 1965 jako dvacetiletá studentka DAMU navštívila poprvé Realistické divadlo

Hana Maciuchová. O mnoho let později přiznala, že od té doby nevynechala jedinou příležitost, kdy mohla vidět Adamíru v nějaké inscenaci. A postupně s ním navázala kontakt. „Já jsem dokonce žárčila na kolegy v Realistickém divadle, že s ním mohou tak moc hrát. Protože byl skvělý! Úžasný, měl energii, kterou předával, mohli jste se mu dívat do očí,“ prohlásila. Od roku 1972 již tvořili pár. Adamíra se rozvedl, ale s Hanou se nevezali. Spojovala je práce, láska k poezii (měli spolu pořady ve Viole, ale Jiří jí také sám psal verše), k hudbě (pořádali soukromé koncerty, protančili noci), k divadlu....

Professor Higgins

V roce 1974 měl v Realistickém divadle premiéru Shawův Pygmalion a Adamíra hrál samozřejmě profesora Higginse, který učí Lízu, v podání Jorgy Kotrbové, nejen společenskému vystupování. S Jorgou jim to báječně ladilo a na jevišti je doplňovala Jiřina Štěpničková a Zdeněk Dítě. Pygmalion se stal repertoárovým hitem

a v roce 1980, kdy se ještě stále hrál, se musely sít nové kostýmy, protože ty původní už byly na rozpadnutí.

Ve dnech Charty 77 se Adamíra přišel omluvit svému kamarádovi dramatikovi Pavlu Kohoutovi, že nemá odvahu se s ním nadále veřejně stýkat. Hrozilo mu, že by přišel o práci. Kohout si ho však pro to nepřestal vážit. Oba se dožili listopadu 1989. Kohout se mohl vrátit z emigrace, Adamíra se stal členem činohry Národního divadla a začal učit na DAMU. Bohužel pro něj tyhle výzvy přišly pozdě, protože už se potýkal s vážnými zdravotními potížemi. Měl zánětlivé onemocnění kloubů a k němu se přidala rakovina. Nikdy si moc nestěžoval, s bolestí se pral potichu a sám. Dne 18. června v roce 1993 mu operovali páteř, 14. srpna zemřel. Bylo mu 67 let. Na pohřeb mu přišly obě jeho osudové ženy. Hana i Ljuba, ta ovšem stála skromně vzadu, stranou jakékoli mediální pozornosti. Ljuba zemřela v roce 2018 v 92 letech, Hana o tři roky později v 75 letech. ●